

Brāhlu Draudzes Wehstnesis

16-as Latv. ew. Brāhlu draudzes laikraksts

Mbonēšana maksā ar peesūstīšana par gadu Ls 2.50, par 1/2 gadu Ls 1.30. Beš peesūstīšana par gadu Ls 2.— par 1/2 gadu Ls 1.20. Atšewiškš numurs maksā 20 sant. Wišī suhtijumi adrešejami: Beedribai „Latw. Ew. Brāhlu Draudze“ Rīgā, Kaleju celā 8, dš 1. Teloššs rehkšns pasta Nr. 1567.

Nr. 3.

Marts.

1933. g.

Zaunu ew. lut. draudžu mahžitaju ordineshana šh. g. 12. februari Doma basnīzā, no kureem diwi — Weinbergs un Sunde naht no Brāhlu draudzes.

No kreisās: A. Weinbergs, Meistars, mahž. Terinš, arkibistaps Orinbergs, prof. Adamowičšs, Sunde un Strats.

Sirsnīgi sveizinam

muhfu mihlo garigo dfeefmu tehwu un Brahfu draudses garigo darba waditaju-wirstehtinu

Robertu Behrmanu 65 g. schuhpla swehtkos.

11. martā 1933. g.

Dsilā pateizibā par jautām dfeefmu pehrēm, mihlestības un ruhju pilno garigā darba wadibu, nowehlam bagatu Debesu Tehwa swehtibu, spehtu un spirtumu wehl ilgi strahdat Kristus druwā, mums wiseem par swehtibu un Deewam par godu.

Beedriba — Latwijās Ew. Brahfu draudse.

Garigo waditaju-Tehtinu maspulka

Goda preefchneeks, Archibiskaps Dr. theol. E. Grünbergs

Beedribas Goda preefchneeks Prof. Dr. W. Maldonijs.

Zentra walde, Rigas Brahfu draudses jaunatnes pulzinsch un mahfu komiteja.

Jau saule seltstaro tew dsihweš telu.
Bet tawa dfeefmu tolle nenorimst;
Dor Kristus krukta mihlestības spehtu,
Wehl dfeefmas brīgnisčas tew sirdi dšimst.

Un klausitees schais dfeefmu stanās swehtās
No maldu zeleem gurdās sirdis naht.
Schuhst sahju ašaras, dšihst daubšās rehtas,
Kas guris, Kristus spehtā jaunū dšihwi saht.

Kau tuwu, tahtu atflan tawas dfeefmas,
Gan mahjās, skolās, jenos deewnamos.
Deg sirdis Kristus mihlestības leefmas
No debši jawos dfeefmu atordos.

Schis dfeefmu pehrles audschu audses glabās,
Tām jauni spehtowinu stanās augs.
Gan darb i atputā, gan deenās, launās, labās
Tawš dfeefmu garš muhšš kristum salpotjauts.

No sirds mehs tewi gawišdeenā sweizam,
Wehl ilgu — saules muhšchu nowehlam.
Par jneegto dfeefmu wuhru daubflahst palbees teizam
Un daubš wehl jaunās dfeefmu pehrles sagatbam.

R. Dsolinsch.

Waj mums jau ir Kristus garš?

Svehruna Rigas Br. dr. jaunatnes pulcina deewfalpojuma šch. g. 19. februari.
(Pehz atšihmēm ufrakst. stud. theol. J. Kowals.)

Lut. 9, 51.—56.

Jesūs mahžekli Jahnis un Jekabs ufnehmuschēes šķaistu peenahkumu — fataisit mahjās weetu fawam mahžitajam. Tas bija laikā, kad pats Mahžitajš bija teizis: „Lapsām ir alās, putneem — ligšdās, bet Jilweta Dehlam nam, kur fawu galwu nolikt.“ Jahnis un Jekabs gribeja fagatawot mahjweetu, jo wini mihleja Jesu.

Kahdreis šķee mahžekli bija weentahrschi swejneeki Galilejā. Tad wini fatitās ar leelo Mahžitaju, winu leelā stunda bija peenahkusi. Weentahrschēe swejneeki juta fawās dwehseleš, ta jaischētras — tagad waj nefad! Dīshwes šapnis šķēta peepeepildibjees, tapehž tee fazija: „Mehš eesim!“ Wehlat wini nenoscheloja šcho ischēiršchanos, wini dega mihlestitā pehž fawa Mahžitaja.

Tagad Jesūs nojauta, ka wina paugstinaschanas stunda ir nahkusi, kaut gau zilweeem ta šķēta pašemochana. Jekabs un Jahnis apnemās fagatawot mahjweetu, lai Jesum nebuhtu japaleef sem klajas debes.

Wini sinaja, ka Jesūs neatstumj neweena zilweta, tapehž nebaidās eet samareeschu pilsehtā, kaut gan judi samareeschus nizinaja. Jitreis Jesūs samareeschus nostahda pat par preeščihmi; bet te noteef pirmā wiščhanās, škan preti wahrds — „tee winus neufnehma.“

Waj tas naw leelš ufdeuwums — Kristum mahjweetu fataisit? Tagadejee zilweiti ir šlimi garigi. Dauds dwehseleš dragatās dīshwes treezeenos. Metas baudu wirpuli, bet dwehsele raud. Tee nedomā atrašt tur laimi, tikai aismirstees, isbeht no dīshwes. Daudsi trauflee gari fabruht.

Te atal šķaistais ufdeuwums — fagatawot weetu leelajam ahrtam un spehta dewejam, kas gruhā behdu natti eepreezina. Jaunatnei ir spehš — leelš garigš kapitalš, kuram newar kaut faruhsēt. Tā ilgojas eet tur, kur tumsa, fahšpuschās širdis, nelihstš lihšums. Tapat tā toreis Jahnis un Jekabs jauneeschi eetar karsti mihlošču širdi, klauwe, lai atwer. Bet waj tif ahtri slehtgās durwis wehrees? — Buhš tāpat aisspreedumi tā toreis. Samareeschi šķatijās uf Jesu tā uf tatra zitu judu — leefuligee wariseji ar luhschānu trelēm rokā, bet kas wineem širdis, kas

darbos? „Mums tahdu newajaga,“ tee atbild un aiswer durwis.

Jaunās širdis karsti mihl, bet ari karsti nihst. Jekabs un Jahnis ar fahšutumu širdis par trulumu un weenalšibu atgreeschās, nesinatami, fahdu atreehibu waretu šuhit. „Kungs, waj Tu newari list unigij frist no debesim, tā Elija laikā?“

Bet Jesūs meerigi atbild: „Waj juhš nesinat, tahda gara behrni juhš efat?“ — Juhš gribat fataisit weetu pee ziteem un no teem prašat usnemšchanu, bet waj jums pašču širdis weeta ir fataisita.

Jif beeschi ari tagad fristigajos — grib fagatawot zitus Kristum, bet pašču širdis naw weetas. Tad škan atbilde: „Echšs swehtulus mehš nihstam.“ Daudsreis warbuht usnehmuschēi pee šewis flawenus rakstneekus, politikus, tautas wadonus, par Jesu šaka: „Mums naw weetas kur to list.“

Waj ari mehš neefam bijuschē neezeeetigi, ar waras lihšsefeem pret wifu, kas neleefas Kristus garš? Warbuht fahšhmā wehlamees, lai unguš fristu no debesim un aprištu pretineefus.

Tad Jesūs šaka: „Waj nesinat, tahda gara behrni juhš efat?“

Toreis mahžekli pahrlleezinajās par fawu pahrsheidšibu un gahja uf zitu pilsehtu. Mihlestita war gaidit. Warbuht mehš fawa drauga waj pašinas dīshwi ahstreem wahrdeem gribam pahrgrosit pehž fawa prahta. Ja ne, tad... Waj tas ir ihstais garš? Tawai mihlestitai jabuht leelakai. Ej uj zitu pilsehtu, gan ari tawa drauga stunda nahš!

Mihlestita eedarbojas tā šaule uf pumpuriti — pamasam, bet fahdreis atwehrees. Newaram uf reisi atwehrt zitu dwehseleš, famehr neš waj wehl pašču dwehseles atwehruščās Kristus gaismā.

„Zeles, rahdees gaismas preeščā, Jesūs patš tad nahš tur eefschā!“

Tad putekli issudis, ihstais seltš laistifees dwehsele. Peepildifees dfeefmineeka wahrbi: „Atwer, behrns, atwer Jesum fawa širdi, Stahw Winšč pee durwim, klaudiņa waj

dširdi!

Pahrleez un wehro, waj tu wiku gaidi, Tam preti fmaidi!“

Rà puķe dšihwo ſulu ſuh3.

Rà puķe dšihwo ſulu ſuh3
 No ſemeš mahtes mihtlās kruhtš.
 Tā, kaufchu azim nemanot.
 Man Jeſuš ſawu ſpehku dod.

Rahp ſula ſeedu pumpurā
 Un weras roſe ſmaršchigā.
 Tā wiſu, taš man dšihwē jaukš,
 Sneedſ Peſtitajš, manš dweh'leš draugš.

Beſ ſemeš daiā puķe nihtſt
 Un ſaules ſwelimē kaſtſ un twihtſt.
 Tā eš ar paželt neſpehju
 Beſ Jeſuš galwu grehzigu.

Tā naht man wiſaš dahwanāš
 No Jeſuš rotāš bagataš.
 Eš nabagš, bet man peeder wiſš:
 Eš winu eſmu atradiš.

Mahtitajš Dr. phil. Alf. P. P. P.

Gustawa Adolfa 300 gadu nahweš deenas peeminai

Rebatijas peefihme. Ešo eewehio-
 jamo peemināš rakſtu eewetojam ar maſu
 nowehloſchanoš aiſ ta eemēta. ta jubilejaš
 laiku, pag. gada nowembri „Br. dr. wehtn.“
 iſdochana bija pahrrautta. Eewehrojoſt
 ew. lut. baſnijaš leelakā atbaſta Guſtawo
 Adolfa zildeno peeminu. bajneebja: ičo
 rakſtu atlahtribai.

6. nowembri 1632. g. t. i. 300 gaduš
 atpakał frita kaujā pee Łženeš ſlawenaiš
 ſweedru karališ un reformazijaš aiſtſah-
 wiš Guſtawš Adolfs. Wiſa paſaule
 ſwineja ſchš deenas atzeri un godinata
 ſcho leelo wiħru un ari muħſu dšimtene
 to darija, jo wairak tamdeħſ ta Guſtawam
 Adolfam ir bijuſchi loti noſihmigi ſakari
 ar Latwiju un latwu tautu. Ešo eeweh-
 rojoſt paławefimeeš pirkſahrt pee ſcha
 leelā warona weħturiftāš noſihmeš wiš-
 pahri un tad apluħtoſim wina ſakaruš ar
 Latwiju.

Wibuš laiku ſaħtumā ſeemelu germa-
 neem — daneem, ſweedreem un norwe-
 geem peefrita leela loma Ģiropaš liktenoš.
 Tee patureja ſem ſawa eeſpada dauđſaš
 Ģiropaš walſtiš, zihntijaš pret Hanſaš
 wiſkfundſibu Baltijaš juħrā un 17. gadu
 ſimteni ſweedri eekaroja prowingeš un
 oſtaš ap Baltijaš juħru. Sweedru poli-
 tikaš galwenaiš weizinatajš bija winaš
 ſlawenaiš karališ un fara wadoniš
 Guſtawš II. Adolfs Waſa. Wina wadibā
 Sweedrija eekaroja wiſkfundſibu par Bal-
 tijaš juħru un eeguwa latweeſchu un
 wahžu apdšihwotoš kraſta apgabaluš.
 Guſtawš Adolfs nodibinata Sweedrijaš
 paſiħwibu un lika droħuš pamatuš
 winaš lablaħtibai. 1587. g. poſt un leiſchi
 eewehleja par ſawu karali ſweedru karaļa

Jahna III. Waſaš un katoſu prinzeſeš
 Katarinaš weenigo deħlu Sigifiundu, taš
 katoſu tizibā audſinatš Stoħholmā 1594. g.
 tifa kronetš ari par Sweedrijaš karali, bet
 1604. g. Sweedrijaš riſšdagš nolehma
 wairš Sigifiundu neatſht un wina weetā
 par karali eewehleja Guſtawo Adolfo
 tehwa Karli IX., taš gruħtoš karoš ar
 poķeem bija liziš ſinamu pamatu ſweedru
 armijaš eekahrtai.

Guſtawš Adolfs dšimis 9. dezembri
 1594. g. Stoħholmā piſi. Winſch man-
 toja Waſaš dšimš leelāš gara dahwa-
 naš un roſigi weizinata reformazijaš un
 iſgłihtibaš iſplatiſchanoš Sweedrija.
 Walſš kanzlerš Johaš Eſtite bija gal-
 wenaiš Guſtawo Adolfo iſgłihtibaš wa-
 ditajš un ari franſchu hugenoš Delagardi.
 Guſtawš Adolfs eemahzijaš 7 walodaš,
 no kurām galwenā noſihme taniš laikoš
 bija latinu waloda, kuru runaja un rak-
 ſtija wiſi ſinatneš wiħri wiſaš ſemēš.
 Bet ari ar ſewiſchju intereſi Guſtawš
 Adolfs laſija ſenofonta darbuš greeku
 waloda. Winſch prata ari wahžu, hola-
 deeſchu, poļu un freewu walodaš. —
 Tehwš driħſ ſaħta deħlu peeradinat pee
 politiſkaš darbibaš un fara breeſmām un
 nehma winu liħdš uſ ſomiju un Kree-
 wijāš robeſchām, tad Guſtawam Adolfam
 nebija wairak par 6 gadeem. Pałikdamaš

16 gadus wešs wiņšch peedalijās karā ar daneem un tur drihš parahdtjās wina leelās fara wadona ņpehjas un ari pahrgalwigā droņņhirdiba. Bet tani paņchā laikā wiņšch bija ari neleukufoti deewbijgš zilwešs. Karliš IX. mira 1611. g., tad wehl ploņijās karņch ar daneem un atteezibas ar freeweem nebija nofahrto-tas. Tamdehl jaunqjam karalim tuhlin bija japeeraha ņawas ņpehjas fara lautā tā augņakam wadonim un wiņšch iņweidojās par eewehrojamu kara maņņņlas pra-teju, to attina ari wina pretineeti, peem. ņpameņņchu fara wadoniš Spinola, kaš teiza, ta Gustawš Adolfs eņot weenigais protestantu waldneetš, furu nedrihņti kai-tinat.

Rā waldneetš Gustawš Adolfs bija noslehtgš ņabeedribā, nepeejams un stin-gri peeradinaja ņawuš palihgus ahtri i-pildit wiņas pawehleš. Tiptat ņtingriš wiņšch bija pret ņewi un zihrtigi iņpildija ņawuš amata peenahņumuš. — Wina ņlawenais kanzlers un palihgš Alņņelš Alņņņcherna teiza par wina: „Wiņšch bija deewbijgš wiņoš ņawoš darboš un paņahņumoš lihņi pat nahwei.“ Pee tam winam bijis dar:ds fristigš paņemibas un lehnprahtibas. Augumā ņchis „ņe-melu lauwā“ bijis wiņleelatais no wiņeem ņweedreem. plezigš, gaishmatains, baltu ahdu. Bet wiņšch kahtreih miņleja ari ņapnot, tad aņņaneja ņolle un weentahr-ņchas tautas dņeefmas. — Iņbedņoteeš danu karam Gustawš Adolfs webrja ņta-tuš uf freeweem un poteem. Jakoba De-lagardi wabidā ņweedru kara ņpehņš ņa-fawa poņuš pee Maņtawoš un 1611. g. eenehma Ladogas zeetofni Keņņholmū un pat Nowgorodu. G. A. atjaunoja ņa-runas ar Maņtawas waldibu un liņa preeņchā eewehlet par zaru ņawu brahli Karli Žilpu. Bet nazionalā partija Maņtawā nehma wirņoku un 1613. gadā par zaru eewehleja Michailu Romanowu. Pehz tam, tad freewi un ņweedri bij ka-rojuņchi ar mainigu laimi 1617. g. ne-tablu no Ladogas ņweedru un freewu pilnwarotee parafņijjuņchi meera lihgumu. ņweedri patureja wiņu Somijas juhraš lihņņcha peerasti un wiņu Jngermanlandi un Kareliju. G. A. atņlahjot auguņtā 1617. g. riņtdagu ņehdeš teiza tautas preeņņņstahwejem: „Man jumš japaņino par leelām un ņņaiņdām uņwarām, kuraš Wiņuwarenais Deewš ir dewiš mums par freeweem un par ņņaistu meeru, kaš tam ņņejojš un par to mums peenahņas pateņņtees Deewam tam Kungam.“ 1617. g.

oktobri pehz freewu kara G. A. liņa ņewi kronet Upsalā! Tā tā karališ bija ņaņnee-dņiš 23. muņņcha gabu walņšwihri winam eeteiza prezeeteš. ņweedrijas ņuhtniš Berlinē toti ņlaweja Brandenburgas tur-firņta Johana Sigismunda meitu Mariju Eleonoru winas leelā ņņaistuma dehl un pehz tam tad G. A. bija uņņurejees Ber-linē intognito diwas reiņeš 1620. g. no-wembri liņa noņwinetas ņahņas Stokholmā. G. A. laulibas dņihwe bija laimiga. Lai gan garigā ņinā karaleene ņlaweja ņemat par karali. Bet tas wina tomehr arween godinaja. Marija Eleonora bij 3 meitas, no kurām titai treņdā Kristina, palņta dņihwa un palņka par tronmantineegi. Wina peedņima 1626. g. — Tā tā Pol-lijas un ņeetawas waldneetš Sigis-mundš III. Wasa jo projām uņņatija ņewi par litumigu ņweedrijas karali un leedņās atņih Gustawu Adolfa par litumigo karali, tad 1618. g. ņahņās kara darbi.

Polu karapņeņš eebruta Jgaunijā breeņmigi poņtidams. ņweedru pulkweeš apjautajas karalim, waj wiņšch atņaujot atreebtees poteem ar tahtu paņchu poņti-ņchanu Wiņsemē un ņeetawā, uf to G. A. atbildēja: „Ar muņhu uņņateem neņaeetoš karot pret nahadigeem ņemneekem, furuš mehš labat redņam neaifņahrņuš neņā galigi aplaupituš.“ ņchais paņchoš ga-doš ņahņās 30 gadu karņch Wahzija (1618. 1648. g.) G. A. nolehma wehrņt wiņuš ņpehņuš pret toreņejās Polijas pilņehtu Rigu, lai dabutu labu ostu Wiņ-semē.

1621. g. juliā G. A. ņawilka 9 pulkūš ņahjneeku, 10 karoguš jahtneeku kopā 16—20.000 karawihru un ar 158 fugeem gatawojās pahzert ņcho armiju pahr juhru. Wiņšch iņbewa kara litumuš, kur blaņuš nahweš ņodam mineta katra 10. wihra paņahrņhana (pehz romeeņchu parauga), ja nodata iņrahdiijuņi glehwulibu. Netilleš nometnēš netita zeestā; kareiwjeem brihw ņemt lihņi ņeemas. Rihtoš un wafaroš jatur deewluhgņhana, ņwehtdeenāš ņahr-tigš deewņapojums un ņprebifis. 1621. g. auguņta ņahņumā eņpedijija eeradāš pee Wiņņemeš kraņteem. 8. auguņtā G. A. nonahza Emilņchu ņalnoš. Rigāš pilņeha tai laikā bija nozeetinata baņņioneem un winas aifņtahwi bij gandrihš weenigi paņchi nanneeki un pilņehņas algotni. Tur ari bija diwi poņu karogi pawiņam ap 2000 karotaju. — Paņchā ņahņumā ridi-neeti liņ ņemgiji apņchaidija ņweedru kuguš, ta diwi no teem fritu wina rotāš un blaņuš G. A. lahdtnt nogalinaja muņņchneetu

Schtafelbergu un faplehja karafta telti. Pats karalis peedalijs wifos darbos, nemdams pat lahpfu rofas. Sweedru ditshgabili iffchaujot ftunda 100 lahdinu fahka darit leelus faudejumus Rigas garnifonam un sweedri eelenza Sarkano torni Tornafalnâ aplenzi Rigu no wifam puftem. Ridftneefi bija nolehmufti pretotees sweedreem, jo ka Sigifmunda pawalftneefeem wineem bija brifwi fafari ar plafcheem apgabaleem pee Nemanas, Dnepras un Wiflas. G. A. wairatrefi fuhtija pilfehtai aizinajumus padotees, jo ridftneefi taktfu neesot pofit, bet wahzi un galwenais luterani, tapat ka sweedri. Tad sweedri gatawojâs leeleem ufbrukumeem. Rigas fuhtneem parahdija leelas mihnâs fem nozeetinajumeem, fur jau bija eeweltas 20 muzas pulwera. G. A. atgahdinaja rahtftungeem, fa gabidumâ, ja pilfehtu eenemtu ar warn, tad tai buhs jazeeftch „extremum belli“, t. i. pilfehtneefu dftihwiba un mantiba tifs nodota eebruzeju karawihru rihzibâ. 15. septembri rahte beidftot nolehma padotees. 16. sept. karalis kopâ ar jawu brahli Karli Filipu eejahja pilfehtâ zcur „Swaru wahrteem“, t. i. no Daugawas pufes. Winu pawadija 3 karogi jachtneeku un 4 pulki kahjneeku. Padoftchanâs zeremonija leelu lomu fpehleja rahftkungs Tomas Rams. Vetera basnizâ wirsmahz. Schamrans tureja apfweiftchanas un pateizibas fprediti. 17. septembri karalis eeradâs Jekaba basnizâ, fika tur noturet luteranu deewfalpojumu un atddams to atpafal luteraneem, jefuitus ifraidija no pilfehtas. Somehr farfch ar poteem un leifcheem ar mainigu kara laimi wehl turpinajâs, jo Sigifmunds ftuhrgalwigi negribeja atficht G. A. par Sweedrijâs karali un fewifchki ufstahjâs pret wina mantineeku atfichtchanu. Delagardi un Horns karoja pret polu kara wadoneem Sapiegu un Radfwilu,

ari karalis pee Wiweeffies fakahwa polus un 7. janwari 1626. g. pahrgahjis Daugawu ar wifu fawaleriju un 1000 musteteereem ufbruka poteem un leifcheem un winus ufwraja. Latwijâ ifhemot Latgali nepalika wairs netweena polu karawihra.

Widsemê farfch bija beidseez un tas nu turpinjâs Pruhijâ, fas ftaitijâs par Pollijas lehni. Balfttdamees uf floti G. A. ahtri eenehma Klaiwedu, Pilawu — Karalautfchu oftu, Braunsbergu, Elbingu, Marienburgu un fahka eelenkt ari Palangu. Pee Dirfchawas eewainoja pafchu karali, fas no fchi eewainojuma zeeta ari wehl Wahzijas karâ, tas winu apgruhtinaja rafftit un nelahwa lahga walfat brunas. — Schi kara beidfamos gados karalis nolehma peedalitees leelâ Wahzijas karâ un ufbruhft keifaram pafchâ Wahzijâ, jo keifars un fatolu liga bija ufwarejufchi protestantus un keifara kara-fpehks, t. i. Wallensteina armija bija apfenufi juhfas pilfehtu Strahlfundi. Strahlfundeeftchi fuhtija uf Danzigu pehz pulwera, bet Sigifmunds aifleedsa Danzigai dot luteraneem kara materialus. Par to dabuja finat G. A. un noftuhcija Strahlfundeeftcheem 1 laftu pulweri un tad wehl 100 muzu pulwera, 6 ditshgabalus, 100 wehrfchu un ari 2 pulkwehufu ar 600 mufteteereem. 25. julijâ Strahlfundâs pilfehta flehdfa ar G. A. lihgumu, fas noteiza, fa Strahlfunde paleef uf wifsem laikeem pee Sweedrijâs. Tâ tika likti pamati G. A. dalibai 30 gadu karâ. 1629. g. beidftot sweedreem ifdewâs flehgt pameeru ar Poliju un Veetawu uf 6 gadeem.

Katolu karawadoni Tiltijs un Wallensteins fakahwa danus un eenehma Jitlandi. 1629. g. keifars iffludinaja t. f. reftituzijas ediftu, fas noteiza, fa wifl Wahzijas nowadi, fas peedereja katolu basnizai lihft Pofawas meeram 1552. g. atfal pahreet katolu rofas. (Turpmat wehl).

Rob. Behrfinfch.

Rad rihtâ azis atweru.

Rad rihtâ azis atweru
Un Deewa gaifmu nomanu,
Tad preeka af ras azis mirdft
Un Deewu godat nefas firds.

Man dota wehl fchi deenina,
Man winas gaifmâ jafstaigâ,
Man rofas fpehj wehl darbu weift
Un mehle Deewa godu teift.

Ko mihlefthiba behrnam dod,
Tas godam walfat jafaprot.
Ko debefz Tehws mums mihli fneedft,
Lai darbâ plauftt tã rafchens feedft.

Tad sweedrus flautot watarâ
Sirds drofcha buhs un laimiga,
Jo brihdîs, fas man dabwinatft.
Buhs Deewa gaifmâ noftaigatft.

Zeetumneeku engeliſ.

(Zeetumneeku miſionares Matilde's Wredes dſihwes ſtaſtſ.)

Rahdâ deenâ fabojajâs winas iſtabas atſlegha. To iſlabot atſauza kahdu zeetumneeku, atſlehdſneeku no tuweja gubernas zeetuma. Pehz iſbas eefſchejaſ zihnaſ Matilde uſſabta ſarunu ar ſcho druhmo zilweku un pateiza daſchuſ wahrduſ par Deewa miſleſtibu un ſawu perſonigo religiſto pehdſihwojumu. Ihſee, laipnee wahrdbi atrada jelu uſ zeetumneeka ſirdi, un taſ ſajija: „Ut, zeenitâ jaunlundſe, jumſ gan wajabſetu nahlt pee mums un par ſchim leetâm runat. Taſ mums buhtu loti wajabſigſ.“ Matilde apſolijâſ apmeklet winu nahlamâ ſwehtdeenâ zeetumâ.

Dabuſiſ ſinat, ta wina meita grib apmeklet no godigu lauſchu ſabeedribas iſſtuntu noſeedsneeku, wezaiſ gubernatorſ tam no ſaktum ſtingiri pretojâſ. Pehz iſbas eefſchejaſ zihnaſ winſch tomehr peekapâſ un noteija: „Ja tu eſi apſolijufeeſ, tab tew tomehr jaeet. Wet zeetuma uſraugam jabuht tur kloht.“

ſchim pirmam apmeklejumam zeetumâ ſekoja ziti, lai gan tehws un wezakâſ mahſaſ wiſadi zentâſ Matildi airunat. Ra peleta, druhmâ zeetumneeku paſaule buhſ winas nahkotei darba lauſ, to Matilde tomehr wehl nenojauta.

Rahdâ wakarâ Matildei bija nemeeriga ſirdſ. Wina bija apſolijufeeſ nahkotejâ deenâ apmeklet kahdu zeetumneeku. Tani paſchâ reiſe wina bija eeluhgta zeemoſ, kur ſoti intereſeja aiſeet. Bija gruehti iſſchirteeſ, kur rihtu eet. Weidſot wina nolehma eet weeſoſ un zeetumneeka apmekleſchânu atlikt uſ zitu deenu.

Nakti wina peeredſeja ko ſawadu. Wina neſinaja, waj guſ waj ir nomodâ. Pa iſtabinaſ durwim lehneem ſoteem eenahza zeetumneekſ, faiſtitſ ſmagâm waſchâm pee rotâm un ſabjam. Waſchâm drubmi ſchwadiſot, taſ nahza tuwat un tuwat. Pehſchnei taſ apſtabjâſ, lehni pozehla galwu un wehrſa ſawu ſtatu uſ Matildi. Wina aſiſ bija laſamaſ neiſteizamaſ ſlumjaſ. Weroteeſ dihwainâ weeſa tehla, Matilde ſtaidri dſirdeja wahrduſ: „Tuhlſtoſcheem nelaimigu, faiſtitu dwehſetu iigojaſ pehz dſihwiſabſ, ſwabadiſabſ un meera. Nahz un ſakti wi-neem kahdu wahrdu par To, tuſch war winas atſwabinat, lamehr tew wehl ir laiſ.“ Tuhlin pehz tam zeetumneeka tehſ paſuda.

Baitu un nemeera pilna Matilde groſi-

jâſ gultâ. Ro gan warea ſchi parahdiba noſihmet? Waj taſ bija mahjeenſ no augſcheeneſ, lai wina atleeſ nomodu rihtu eet zeemoſ? Waj ari ta bija ſihme, ta Deewſ winu aizina taunumâ un netikumſoſ faiſtiteem. nizinateme zeetumneekem neſt peſtiſchanaſ wehſti no Jeſuſ? Waj wina buhtu wiſpahr deriga tit ſubram, grubtam darbam? Taddi neatrifinami jautajumi nodarbinaja winas apſinu.

Lai ſewi nomeerinatu, wina nolehma paſaſt bibeli. Grabmata atſſchirâſ praweeſcha Seremijaſ weetâ, un winâſ ſtati krita uſ Seremija 16.—8.: „Ut, Rungſ, Rungſ, eſ neberu ſludinat, jo eſmu par jaunu. Wet taſ Rungſ ſajija uſ mani: Neſati, eſ eſmu par jaunu; ket tew buhſ eet, kur eſ tewi ſubtiſchu, un ſludinat, ko eſ tewim pameh-leſchu.“ Sawabâ labrtâ ſchee wahrdbi ſkaneja kâ atbilde uſ winâſ dwehſeleſ jautajumeem. Pehz tam wina atwer grabmatu otrâ weetâ un laſa praweeſcha Ezelela 3, 9.—11.: „Eſ tawu peeri eſmu darijiſ zeetu kâ dimantu, kaſ zeetakaſ par klinti. Tapehz neiſbiſtteeſ un nebaitojeeſ no teem, jo tee ir nepaſlauhgſ namaſ. Un Winſch runaja uſ mani: Tu, zilwela behrnſ, wiſuſ wahrduſ, ko eſ tew ſaku, paturi ſawâ ſirdi un leeſ wehrâ. Un ej pee tawaſ tantaſ faiſtiteem un ſludini teem un rnnâ uſ teem.“ Matilde bija tahtu no ta. lai mehginatu iſdibinat Deewa prabtu ſchahdâ apſchâubamâ zela. Wet ſchiz raſtſtu weetaſ winu mahzija, ja Deewſ aizina ihpatneja darba lauſ, tab nebuſ aiſbidinateeſ ar ſawu jaunibu waj wahjeem ſpehkeem. Ja Deewſ dod uſdewumu, tab Winſch patſ dod ari ſpehtuſ uſdewumu iſpiditi. „Wina ſpehtſ eelſch neſpehziageem warenaſ parahdâ.“

Wifu nakti wina pawabija paſrdomâ un eefſchejaſ zihnaſ. Altauſa ſkaiſtſ, bet aukſtſ marta rihta. Saulei 'ezot wina apgehrbâſ un iſagaja jubramâ, kur juhea ſſolebrâſ winâſ preeſchâ ſawâ warenibâ un plaſchumâ. Stundâm wina weenatnê ſtaigaja pa jubramtu un eefſchejei zibnijâſ, lamehr warea ſewi pilnigi nodot Deewam grubtjam darbam pee zeetumneekem. Ra Deewſ aizina winu taſini ſchini darbâ, par to wina wairſ neſchâubijâſ. Tani deenâ wina aiſgahja uſ zeetumu, kâ bija ſolijufeeſ. Winâſ wahrdbi atrada uſnemeſchânu, un tani paſchâ deenâ apmekletaſ zeetumneekſ bija iſſchirteeſ preeſch Deewa walſtibabſ. Turpm. wehl.

U t m i n u g r a h m a t a.

R. Džolinskis.

Tā tee aiseet zits pebz jita
Kaš reiš mušiu widū mita,
Kuru rotu mišli šahwām...
Šawā firbi statit šahwām...

Karlis Bredermanis, senās Brahtu draudšes Baltijas prowintšū diafonijas sekretars un ilggadīgs Rīgas Brahtu draudšes garīgais darbinēfs. Dzimis 1858. g. 24. septembrī, miris 1933. g. 16. februārī.

Lihds ar nelaiki aiseet muššibā data no senās Brahtu draudšes diafonijas darba pagahņes. Kā diafonijas sekretaram, nelaikim peefrita eewehrojams šahwoflīs toreifejās darbības wadibā un šcho šawu usdewinu winšch ispijbija loti noteikti un apsinīgi. Pehz šawa rakstura nelaikis bija loti firnīgš, bet reišē ari noteiktis un drošširdīgs zilwešs, kuršch nezeeta nepateefibu. Atminā man atausi atgadījums no Latvijas tapšchanaš pirmām deenām. Wāhrdawagawa, kur dšihwoja nelaikis, bija tikko istihrīta no Vermonta bandām un ap nelaika mahju Kandawas eelā guleju fritušchi wahzu kareiwji. Wahju nelaiki apņemot un šchu šweizeenu no wina audšchu dehta, ar kuru kopā atrados leelineefu frontē, Gulbenē. Kad tuwojos nelaika mahjinai, bij dšir-dama wehl lošchmetēju traffcheshchana kaut kur tahlu uš Babites puši, un wiša apfahrtne atšahja kara lauka eespaidu. Ceraugot mani latwju kareiwja tehrpā, nelaikis steidfās man preti un apšweiza mani ar leelu firnību, peebilsdamš, ka garā wehletos apšweift wifu kareiwju tehrypā nefejuš — latwju dehlus, jo pawaditās deenas šwešcho pulku widū bijuščas gruhtuma un behdu pilnas. Lodes bij zaururbušchās mahjinās seenās, bet Deewa schehligā rota no tām weenmehp pašargajūši. Pehdejās deenās, kad latweefsch waronigee pulki šahfuschji usbrutt, winšch šrahdajis dahrsā. Pēe schoga

peenahjis wahzu kareiwis ar šchanteni rotās un teizis: „Latweeschī naht, nerah-datees laufā, bet pašlehpjatees.“ Nelaikis atbildejis: „Baldees Deewam, ka wini naht, es šrahdāschū šawu darbu un nedomaju nekur šlehpptees jo latweeschī mani neaistiks, bet jūms gan deretu pēe laika taištees prom uš šawu „faterlandi“ un eet pēe meerīga darba.“ Kareiwis noštaitees un pazehlis pret nelaiki šchanteni, bet nelaikis to ušluhkojis ar drošmes pilnu ftatu un turpinajis šawu darbu. Kareiwis it kā apmulšis un lehnām atšahydamees no schoga noludis ar wifu šawu šchanteni. Kad atwadijos, nelaikis ušaižinaja kopīgi luhgt Deewu, un wina firnigee luhgščhans wahrdi dšili aifustināja un aifgrahba manu dwehfeli. Winšch luhdsā par mani un wifem jaunajem zihuitajem, lai nepeetruhtu tizibas un pašauščhans breesmu un pat nahwes briešos uš Deewa šargadamo

Karlis Bredermanis†

un wiššpehzižo rotu. Pehz luhgščhans winšch nahza man gabaliu lihds pawadit. Šawada meera un drošmes apdwests es atšahju wina klušo mahjinu un šchis eespaids man darija nelaiki mihtu un tuwu Egot es atšahju winam daščas šchanbas un nedroščibas, šas mita manā dwehfelē. Zif wehrtīgs un stipri-noščs bija wina padoms! — Kad šchiframees, winšch šatwera manas rotas un teiza firnības un drošmes pilnu ftatu uš mani raugtoes: „Šlawē to Rnggu, šas liktenu liktenus rada!“ „Nebaidees, Winšch tewi pašargāš!“ Un tas Rnggs teeschām mani wadija un pašargaja wišās behdās, gruhtumos.

Brahtu draudšes teefiškā šahwotka noškaidroščhā nelaikim ir jo leeli nopelni.

Wina 1914. g. ruhpigi rakstitee pretokoli lihdš ar wežo diakonijas ložefku leezibām dewa eefpehju nodibinatees tagadejam stahwoflim un ihpaščumu teesibām uf se-neem ihpaščumeem. Pehdejoš gadoš flimiba un nešpehtš fmagi nošpeeda wina meefas buhwi, bet garigi winšč bija spirgts, meera un pazeetibas apdweštš. Winu pehdejā ņchupla ņwehtku deenā Rigaš

Br. dr. foriš apmekleja winu un eepreezinaja, noņkandinadams eemihlotāš dņee-ņmaš, jo flimiba neatkaħwa tam no gul-taš peezeltees.

Nelaiķa apbediņšana notifa ņč. g. 21. februari. No wina atwadijāš un Braħlu draudņeš wahrdā nolika wainagu Rigaš ņaeefšanaš tehtinšč R. Peltsča iehwš.

R o b. B e h r ņ i n ņ ņ.

Wahrdomaš kapņehtā.

Jif tee baigi ņeņči dehti,
Kaš no draugeem mani ņčķihra,
No teem draugeem, taš ņče mahjo
Garāš rindāš, wihrš pee wiħra.

Naw tif ween taņ dņihwei ņaturš,
Rā meš augam, tā meš dņimņtam,
Seewu nemam, behrnus kopjam
Un tad wehņā ņmilņ rimņtam!

Juħš nu duņat, eš wehl maldoš,
Lai gan kopā zeķu gaħjām,
Weenā talnā meħrķi ņpraudām,
Weenai druwai ņeħķlu kraħjām.

Ja tif ween, tad nopelnita
Naw tā weegļā ņmilņču ņauja,
Ur to muħju ņčķirņti klaħti,
Naw ar weħrtš, ka peħz muus taujā.

Waj juħš ņelta grauduš ņehjāt,
Waj juħš wahrpaš breeņtam ņinat?
Jeb waj dņihwojuņči welti,
Wolti rokaš atpuħtinat?

Dņihwee braħli, kam wehl ņaule
Gaifči ņpihd uf dņihweš zeķu,
Nepeeluhdņeet mahlu elkuš:
Seewu, behrnus, ņelta teķu.

Mihlaš ņeeduš tautā kaiņat,
Ratris ņlaufat aņru weenu,
Meerigi tad ņčurpu nahzeet
Nobeigt ņawu muħņča deenu.

Deenā, druħmā, pelekā.

Deenā, druħmā, pelekā,
Sauliti kad neredš ņpiħdam,
Sirdš tif wahja, bailiga,
Neņpehji tiķet jaunam riħtam,
Weħtra trato, juħra kraħz,
Wahjšč tā needre ņchaubāš praħtš.

Ej tad, meķē glaħbeju,
Noleeķeeš pee Kriņtuš truħtim,
Gaifmaš ņtarš tad briħniņčķigš
Eeš par tawām zeķa juħtim,
Jutiņi tad pilnigi,
Kur pluħt ņpeħta awoti.

Dahrgaiš Jezu, muħņčigaiš,
Utwer behrnam miħlo ņirdi,
Eķaiti wina nopuħtaš,
Ratru ņaħpju elpu dņirdi,
Tawu ņpeħķu pluħdumā
Nogrimš deena pelekā.

Jaunību Kristum!

R. Bērziņš.

Lūgšana.

Kungs, ceļu spraud',
Kad jaunas gaitas sāku,
Pēc maldiem, kad pie Pestītāja nāku,
Man zemes autā debess dzijas aud.
Kungs, ceļu spraud'!

Liec dvēs'lei rimt
No zemes tvaika brīvai,
T'o atver tavai mīlestībai dzīvai.
Tai tavā spēka liec no jauna dzimt,
Liec dvēs'lei rimt!

Pie Jēzus mist,
Liec zemes bērnam vājam,
T'o neatstum no viņa mīļam kajām,
Tam neļauj vecos grēku dubļos brist,
Pie Jēzus mist!

Meklējiet rakstos!

Temati jaunatnes bībeles stūdiām.
Marts.

Izraeļa atmešana

- P. 6. Skumjas par tautas krišanu. Rom. 9, 1. - 5.
O. 7. Pašu vainas dēļ. Rom. 9, 6. - 13.
T. 8. Vai ar Dievu tiesāsīmies. Rom. 9, 14. - 21.
C. 9. Dieva griba ir rādīt žēlastību. Rom. 9, 22. - 29.
P. 10. Ar saviem bauslības darbiem jāpaliek kaunā. Rom. 9, 30 - 33.
S. 11. Izraeļa neprāts. Rom. 10, 1. - 3.
S. 12. Atpestīšana nāk caur ticību. Rom. 10, 4. - 13.

Ko lai mācāties no Izraeļa tautas bauslības darbu taisnības?

Ko iegūstam savai dzīvei no Rom. 10, 4.?

Ticības skats.

- P. 13. Griez skatu prom no visa un skaties uz Jēzu. Ebr. 12, 1. - 6. Dāv. dz. 34, 6.
O. 14. Paaugstinātā čūska. 4. Mozus 21, 4. - 9. Jāņ. 3, 14, 15.
T. 15. Ticības skats pārbaudījuma brīdī. Mat. 4, 1. - 11.
C. 16. Raugies pāri ciešanām. Vilip. 1, 12. - 18.
P. 17. Raugies pāri cilvēkiem. Mat. 10, 16. - 33.
S. 18. Rraugies pāri grūtībām. Mat. 14, 22. - 23.

S. 19. Raugies pāri nāvei. Vilip. 1, 19. - 26.

Kādēļ ticības skats sniedz spēku? Kāda nozīme ir acīm, kā dvēseles spogulim? Pastāsti, kā ticības skats tev ir palīdzējis pārbaudījuma brīžos?

Kas mums ir svētdiena.

- P. 20. Miera diena dvēselei un miesai. 1. Mozus 2, 1. - 3.; 2. Mozus 20, 8. - 11.
O. 21. Stiprināšanās diena. Dāv. dz. 26.
T. 22. Izdevība kopīgai bībeles apcepei. Luk. 2, 41. - 52.
C. 23. Prieka diena. Dāv. dz. 118, 24. - 29.
P. 24. Mīlestības darbu diena. Luk. 14, 1. - 6.
S. 25. Izdevība baudīt svētu vakarēdienu. Ap. d. 20, 7.; 1. Kor. 10, 14. - 17.; 11, 26. - 29.
S. 26. Norādījums uz mūžīgo zabatu. Eb. 4.

Kas kristīgiem svētdienā atļauts? Kas aizliegts? Kas pavēlēts?

Kristus, mūsu ķēniņš.

- P. 27. Dzīvības gaišums — tomēr nepienemts. Jāņ. 1, 1. - 14.
O. 28. Ciešanu ķēniņš. Ezējas 53, 1. - 7.
T. 29. Uzvaras ķēniņš. Mat. 28. 1. - 15.
C. 30. Goda ķēniņš. Jāņa par. gr. 4.

P. 31. Sagaidamais ķēniņš. Ap. dr. 1, 11.; Jāņa par. gr. 22, 7.—17.

Aprīlis.

S. 1. Ķēniņu Ķēniņš. Jāņa par gr. 19, 11. 16.

S. 2. Taisnības soģis. Mat. 25. 31.—46. Jāņa par. gr. 20, 11.—15.

Kā redzam Kristu kā ķēniņu ciešanās? Kā saprotama Viņa ķēnišķīgā valstība? Ko nozīmē Kristus atnākšana priekš viņa draudzes un ko tā nozīmē pasaulei?

Jēzus, Dieva dēls.

P. 3. Drošs nāves ceļa. Mat. 16, 21.—28. Mark. 10, 32.—34.

O. 4. Viņš pazīst visus. Jāņa 2. 23.—25.; Mat. 12, 22.—37.

T. 5. Dieva žēlastības iemiesojums. Jāņa 6, 22.—34.

C. 6. Stāvokļa kungs. Mat. 22, 15.—22.

P. 7. Visas cilvēces vadonis. Mat. 23, 1.—12.

S. 8. Vīrs ar skaidru dzīves mērķi. Jāņa, 14, 1.—14.

S. 9. Svēta dedzība. Mat. 23, 13.—26.; Jāņa 2, 13.—17.

Kā savienojas — Jēzus Dieva Dēla gars ar Viņa pazemošanās stāvokli? Ko teiksim citiem par Jēzus Dievību, kuŗi to noliedz?

Rīgas Brāļu draudzes jaunatnes pulciņam š. 19. februārī bija atkal liela svētku diena.

Pēc kopīgi nodziedāta korāļa dievkalpojumu ar lūgšanu iesāk Rīgas Brāļu

dr. tētiņš Pelča tēvs. Tad — duets, deklamācijas un pēc korāļa: „Liels ir Dievs, kur acis skata“, prof. Dr. K. Kundziņš teica jauku, dziļi pārdomātu svētrunu. Sekoja solista A. Vanaga dziesma, kas ērģeļu pavadībā spēcīgi plūda kļūsnajā lūgšanas nama. Vēl runāja no jaunatnes J. Kovals un M. Eglīte, dziedāja jaukts - un viru koris. Dievkalpojumu ar sirsniņu lūgšanu nobeidza J. A. Šmits. Ērģeļem skanot, dievludzeji ar prieka pilnām sirdīm un dziļās pārdomās par guto garīgo baudu klusi atstāja lūgšanas namu.

Prieka diena Brāļu draudzē, Rīgā.

12. februārī Rīgā, Māras baznīcā tika iesvētīti četri jauni ev.-luteriski mācītāji. No šiem mācītājiem divas ir Brāļu draudzei tuvu stāvošas personas. Mācītājs Zunde (tagad Suntažos) allaž atsaucīgi ņēmis dalību draudzes dievkalpojumos, kamer mācītājs Veinbergs (tagad Dundagā) tieši izaudzis uz Brāļu draudzes celma. Tiklab viņu tēvs kā māte pieder pie Brāļu draudzes čaklākājiem līdzstrādniekiem un apmeklētājiem. Vakarā pēc iesvētīšanas labs pulciņš Brāļu draudzes locekļu ieradās Veinbergu dzīvoklī, lai suminātu jauno mācītāju un priecātos līdz ar visu ģimeni. Dziedāja Brāļu draudzes koris direktora Šmita vadībā. Starp apmeklētājiem bij prof. Kundziņš, mācītājs Ville, Brāļu draudzes tētiņi: Rob. Bērziņš, K. Pelcis un daudz citas personas. Lai Dievs palīdz jaunajam censonim atbildīgajā amatā!

R. B.

Svētdienas skolas lekcijas un Zelta pantiņi bērniem.

Svētd. 12. martā. Lekcija: Jāņa ev. 11, 17.—27.; 32.—44.

Zelta pantiņš: Jāņa 11, 4.

Šī slimība nav uz miršanu, bet Dievam par godu, lai Dieva Dēls kļūtu pagodināts.

Svētd. 19. martā. Lekcija: Jāņa ev. 13, 1.—15.

Zelta pantiņš: Jāņa 13, 15.

Jo es jums priekšzīmi esmu devis, lai jūs darāt, kā es jums esmu darījis.

Svētd. 26. martā. Lekcija: Jāņa ev. 18, 1.—11.

Zelta pantiņš: Ev. 5, 25.

Tā arī Kristus draudzi ir mīlējis un pats par to ir nodevies.

Svētd. 2. aprīlī. Lekcija: Jāņa ev. 18, 28.—40.

Zelta pantiņš: Jāņa 14, 6.

Es esmu ceļš un patiesība un dzīvība; neviens nenāk pie Tēva, kā vien caur mani.

Svētd. 9. aprīlī. Lekcija: Jāņa ev. 19, 17.—30.

Zelta pantiņš: Ebr. 12, 2.

Lai raugāties uz Jēzu, ticības iesācēju un pabeidzēju.

R. Osolinšč.

Rapehž jaweizina paganu mišija?

Ne reti teef pazeltš jautajums, waj wiš-pahr ir wajadfigš wairš ko darit preefšch paganu mišijas? Waj tagad, kad tik daudš gruhtibu kristigam draudšem ir paščam šawā semē, wairš buhtu jadomā par paganeem, suhtot mišionarus un fludinot wineem Kristus wehsti? —

Jr taišniba, ka darba mums paščeem daudš un tagadejeje apstahkli leef redset, ka nespehjam peenahžigi aptopt kristigās draudses druwas, kā besdeewiba pazel galwu jo ifaizinosčaki tā jebfad un wajadfigš daudš strahdneeku, kas ifeetu zihnā sem Kristus faroga.

Bet eestatotees dīlakai Kristus ewangelijuma isplatīšanas ušdewumā, ko patš muhšu Rungš un Pestitajš mums ušlizejis, mehš newaram weenaldsigi paeet garām paganu mišijai. Newaram aīsbildinatees ar gruhtībām un darba daudsumu šawā semē. Mišijas pretineeki ir bijušči wišoš laišoš. Tā gaduš 50 atpafat Skotijas basnizas generalšinode apspreeda jautajumu par paganu mišiju, un daudš šinodes lozēkli raudšibām uš ščo leetu šteptišti, pat sobojās. Uri wīnu dšimteneš draudšēs darba bija koti daudš un par paganu mišiju, kā ščkita, wehl newareja domat. Tad šinodes waditajš Dr. Erškine, panehmis jauno deribu un ušfaizinajis brihdi ušflaūfitees. Peezehlees wīnšč nolafijis Mat. 28, 18.—20.: „Un Jēsus šazija . . . eita un darait par mahžetkeem wīfus laudis . . . Šoš mahžidami, turet wīfu, kā eš jumš ešmu pawehlejis . . .” Tad wīši šlahiesofšče šapratušči: Jēsus ir pawehlejis. Šobgaligeje pretineeki nokaunejuščeš un flufejuščī.

Ščo Pestitaja pawehli ir šapratuščī jau šenos laišoš un mišionari ir gahjuščī uš paganu semēm fludinot Kristu, to krusťā šīsto. Pīrmoš mišionarus ifsuhtija Danijas šehniņšč Fridričš 4. uš šawām Riht=Jn=dijas kolonijām 1705. gadā. Leelaeje ewangelīfšas mišijas weizinataji bija U. Franke un grafs Zinzendorfs. Brahlu draudse nodibinaja pīrmo mišijas beedribu 1732. gadā un tā pastahw wehl tagad,

kopdama plašču mišijas darbu, wairaf ta 50 daščadās weetās un ušturedama 200 mišionaru. No ta laika mišijas darbš ir plaščī isplatījees un ir nodibinajuščās 400 ewangelīfšas paganu mišioneš beedribas, kuras uštur ap 30.000 mišionaru. Mišionareem palihds ap 150.000 eedšimto fludinataju. Wef tam wehl ir katofu paganu mišijas darbi. Un Deewš ir palihdsjeis weitt plašču darbu. Jr atgreeti pee Kristus 8 miljoni paganu! Wef ta tomehr masa dalina no ta darba, kas wehl gaida. Pašaulē wehl ir 800 miljonu paganu, kas peeluhs eltus un dšihwod garigā tumšā. Ta tad, tīfai weena šimťā dala ir weikta.

Bet ir laudis, un tahdi ir bijuščī weenmehr, kas šaka: „Leezeet paganus meerā ar šawu mišiju, wīni ir laimigaki nekā mehš šawā dšihwē.” Eiropa ešot jau tīkufi pahri kristigai tizibai un tagadneš modernā kultura pahīšpehjet kristigo tizibu, jo ta šawu laiku jau pahrdšiwužuši un nešahdi nefaderotees wairš ar tagadneš modernās dšihwes prašibām. Tahdu špreedumu par kristigo tizibu mehš dširdam atflahti no kristigās tizibas pretineeleem. Rigā ir nodibinajušees „Brihwdomataju beedriba” kura wef nefaudšigu zihnu pret basnizu un religiju. Rapehž tā ušbruht Kristus ewangelijumam? Šo ščaidri atbild ap. Pawilš: „jo tiziba wineem nepatīhš.” Tahdi laudis ir bijuščī jau ap. Pawila laikā, šam patifa dšihwot šawu eegribu un šahribu apmeerinaščanas dšihwi pehž šawa meefšas prahta. Tahdeem koti pretigs ir Kristus ewangelijums, kuruš aizina pee atgreesčanās no grehkeem un jaunās dšihwes eefšch Deewa.

Kristus ewangelija gaišma padarijuši Eiropas tautas par kulturtautām; to atšihst pat deewleedschi, kā tautas, šam kristigā religija ir šafneeguščas augstu kulturu. bet tautas, kurām kristigās religijas truhšī, atrodas wehl dšitā paganišma tumšā un kultura pee šchim tautām naw attihstijušees. Kristus ewangelijš padara paganu tautas zilwezigataš un laimigataš.

Rahðs kristigàs tizibas preteineks, eiro-peetis, kam swebesha pascham kristigàs tiziba buhtiba, reis apmeklejis Fritschij falas. Gepasinees ar falas eedsimto wirfaiiti un dsirdejis par plascho misijas darbu, kas teef strahdats schai falà, eiropeetis teizis wirfaiitim, ka kristigà tiziba efot tautu launums. Tautas pirmatnejà stahwoflki bijuschas laimigatas, un tapehiz eeteizams atmetst kristigo tizibu. Melnais wirfaiitis bijis kristigò. Winfeh nefa neteifdams rahdijis eiropeetim leelu klints blufi un bedri pee eeejas zeemà un meerigi teizis: „Redseet, uf schi atmena mehò agraf no-fahwàm fawus guhstefnus un tad bedrè fawus iszepam un pehz tam kopigi ap-ehdam. So paschu mehò daritu tagad ar jumò, ja Bibeles un Kristus wehstis mums nebuhtu nesta schurp no Ciropas un nebuhtu uswarejufi dsito tumfu, kura mehò scheit mitàm.“ Eiropeetis bijis tà pahrs-teigtò, ka ne wahrda newarejis atbildet un kaunigi klufejis Tà Kristus pahrweido zilwekus! Un waj nu nefahfchim fapraft, kadefl mums par paganu misiju jaruhpejas, mums, kas tif daudf efam no Kristus mantojuschi! ? . . .

Rahðs misjonars stahsta no indeefchu dsihwes fetofcho: Rad nonahzu paganu zilti, un pastaigajos ar winu wirfaiiti, apstahjamees fahdà weetà pee melnas pelnu faudsites. Melnais wirfaiitis teizis: „Es scheit aifwakar fadefsinaju fawas mahtes lihfi.“ — „No ka tad wina mira,“ jautajis misjonars. „No strika“ teizis wirfaiitis. „Wina bija weza un newareja wairs strahdat, tad es apliku winai ap faklu striki un to noschnaudfu. Bet lai winas garò

mani nemozitu, tad meefas fadefsinaju. Tà mehò darum ar wezeem zilwekem“, noteizis wirfaiitis. Waj tas naw breefmigi! Bet zita aina ir kristigo zilti.

Jr skaitis wafaras swebhtdeenas rihts. Jndeeschi nahf uf deewnamu. Starp teem diwi brahtli, spehzlgi wihri, nes fawu wezo nespehzlgi mahti, kura pati wairs nespehji atnahft. Bet dehli to neatstahji mahjàs, jo winas firfnigà wehleschanò ir bijufi buht basnizà un klaufitees Deewa wahrduò. Wezo mahti nosehdina tuwu kanzelei un aifseef tai spilwenu aif muguras, lai buhtu weeglat sehdet. Ubi dehli fehð lihdsfàs un atbalfsta winu pee fahneem. Waj tas naw mihlfch skats! Rapehz schie indeefchi tif mihli ruhpejàs par fawu wezo mahti, kaut gan agraf wifì tàs fadefsinaja? — Tapehz, ka Kristus ir pahrweidojis winu firdis. Ugraf wini nesinaja dsihwà Deewa bauflì: „Tew buhs fawu tehwu un mahti godat,“ bet tagad schis litums ar mihlestibu un preeku top ispildits. Waj to dsirdot naw weenam otram azis janolaifch uf leju. Muhfu wezaku firdis daudfshahrt ilgomas pehz deewnama, un kad tee eeminas pehz Deewa wahrdeem, tad nosakam, ka firgi ir nostrahdati, naw laika. Bet indeefchi uf rokàm atnesa fawu mahti. . . . Waj neeedegsimees ari mehò firfnigakà mihlestibà pret faweem wezateem? Waj neeschehlofimees ari par tumfchàm tautàm, lai winu firmgalwjus wezumà nesagaiditu breefmiga nahwe, bet fìltas un gaifchas muhscha wakara deenas no behrnu mihlestibas ewangelija gaifma? . . .

(Turpinajums setos nahtofchà numurà.)

U. R i f c h o w s.

Geffchmisijas darbs muhsu dsimtenè.

Manà eepreefshējà rakstà bija mineti fskaitli, par darba ilgumu un apmekleteem flimneeefem (5 g. laifà apmekleti 700 flimneeki). So neefmu rakstijis, jo nefad neussklatu fewi par tif eewehrojumu, ka gri-betu lepotees ar padarito darbu. Tas darits wifà wahjibà, un to ussklatu tifai fà neezigu seedinu Deewa walstibas darbà, kuras naw tahda wehrtiba, ka man fewi buhtu jaslawè. No redafzijas minetee fskaitli ir peerakstiti un ari tas, ka esmu zentees flimneekus eepreezinat un apgahdat materialà finà. (Peefihme: Minetee fskaiti

Bef manis juhs neneeka nespehjat darit. Jahna ew. 15. 5. ir pahrbauditi un pareisi un wifò teiktaiò ir pateefba. Red.).

Ras gan ir zilweks ar fawu spehku un darbu wispspehzigà Rabitaja preefshà? Uf to atbildi jau dod fenais dseefmineeks Dawids: „Winfeh peemin, ka mehò efam tifai putekli.“ — So esmu daudfshahrt is-jutis, staigadams pa flimneeku barafàm un wehrodams, fà zikfahrt stallee un spehzigee zilweki gul fagraufti un nomahfti pee meefas un dwehfeles un nesina, waj lemtò teem wairs no flimibas gultàm peezelees.

Bet tomehr ari schahdà stahwoflki zilweku

firdis dachthart mahjo wehl leela augstprahntiba un palaufchanas weenigi uf saweem spehteem. Reis kahds flimneeks man fajija: „Wiss fas man ir, tas ir mana pascha darba un puhlina panahkum. Man Deewo nefa newar eedot. Ja es pato strahdaju, tad man ir.“ Zit leela prestata stahw schahda paschapsina ar muhu Runga un Pestitaja wahrdeem: „Wes manis juhs neneeka nespehjat artem: „Par kahdu leelu eefschkigi garigu tuffchimu leezina tahda noschehlajoma augstprahntiba: Un tahda stahwofli atrafdamees, zilwefi lehnem eet pretim pilnigam eefschkigam fabrukumam. Geguht atpakaf saudeto weseliba, panahkt meeru un pazeeshanos gruhtos fahpju brihschos schee zilwefi zer panahkt tifai ar sawu safrahto materialo bagatibu, kura nu tagad kalpo medizinfass palihdsibas eeguhschanai. Un tomehr weselelba naw pehrfama ar seltu un fudrabu. Ja tas ta buhtu eefpehjam, tad jau wiffi turigo aprindu zilwefi buhtu pasfargati no flimibam un zeeschanam. Wehl masaf eefpehjam few pirkt dwehseles meeru un pazeetibu ar materialam wehribam. Rahda tad nu beidsot ir nosihme zilwefi pascha darbam un safrahtam mantam? Loti neeziga un isnihziga.

Zilwefi firdis ir radita preefsch muhschigas swehtlaimibas, ne tifai pehz nahwes, bet ari jau schini dsihwe. Bet schi swehtlaimiba ir fajuhtama tifai tad, kad firdi ir mahjweeta dota Deewa garam, kad sudusi palaufchanas uf saweem labeem dar-

beem un sawu godigumu, un kaut labu ween efam darijusch, tomehr apfinamees pehz Ap. Pawila wahrdeem, fa: „Tomehr efam neleetigi kalpi, fas darija tifai to, fas peenahzas“, un paschi no fewis nefa neefpehjam. „No schehlastibas es esmu, fas es esmu, fasa Ap. Pawils,“ un tas naw no zilwefi streefchanas un zilwefi gribefchanas, bet zaur Deewa schehlastibu.“ Ta runaja wihr, kurfch gan wareja leelitees, jo wina darbs bija eewehrojams.

Bet ari schee aifrahbijumi daubstahrt atfittas, fa pret muhri. Zilwefi firdis nepasihst scho deewifcho swehtlaimibu, nepasihst meeru, fo Kristus dod, fas augstas par zilwefi safrafchanu. Sirds pilna kurneshanas, nemeera un noschehlajomas augstprahntibas. Tad daubstahrt ar smagu firdi gribejas fagit, fa ja naw nekahdas palihdsibas no augsheenes jagaida, ja efat tahdi, fas paschi wifu speh, fadeht tad nezelttes augschä no sawam flimibas gultam, no kuram taf ar preeku wehletos schirtees un eet katras uf mahjam. — Bet schi tuffchä lepniba uf saweem spehteem ahtri faplof un peenahkt drihs brihdis, tad rotas, fas „paschas wifu spehjuschas“ un wifu few fapelnijuschas, top tif nespehzigas, fa nespehjat pat maifes kumofinu sawa mutä eebahst un tas jadara mahjai — fo pejai. Ut, zilwefi, zit neezig tu esi un zit mas tu no fewis spehji? — Bet zit leela un warena ir Deewa Tehwa mihlestiba! —

J. Amols.

Jufu waloda lai ir ar schli schlita.

Slawenais angtu filosofs Dschons Loks apmekleja reis walsts kanzleri grafu Schefsberrju. Ubi bija labi draugi. Kanzlers atradas paschlaif pee fahrschu galda. Loks apsehds tam lihdsas, isnehma sawu peefihmju grammatinu, kura pa laifam scho to atfihmeja. Pehz kahda laifa graf to usrunaja: „Ro juhs tur rafsteet?“ Loks atbildeja: „Utrafdamees sawa laifmeta leelako wihru fabeedriba, zenschos ismantot scho fatifm, zit ween eefpehjam, atfihmejoj wiku wahrdu un fwarigafos isteizeenus. Ja jumš nefas naw pretim — islafschu, fas manas peefihmes atfihmet.“ Neeenam nefas nebija pretim un Loks eefahka lastit. Bet tas wehl nebija nezit tahlu tizis, kad klahtefofchee luhdsfa pah-

traukt lastichanu: fauns bija klaufitees, fo paschi bija farunajusch.

Waj nebuhtu teizami, ja fonograf, mums pascheem nesinot, atfihmetu wifus muhsu wahrdu, kuras runajam un pehz tam listu mums tos noklaufitees. Waj beefchi ween mums nebuhtu janofarft un janodreb, sinot, fa par fatru weltigu wahrdu mums buhs jaatbild foda deena? Mat. 12, 36.

Tapehz ari apustuls Pawils Ewes. 4, 29. rafstidams mums pamahza: „Nekahdai neleetigai walodai nebuhs ifeet no juhfu mutes; bet tahdai, fas ir laba un deriga ustaisichanai, lai dod swehtibu wiseem teem, fas to dsird.“

D a r b a d r u w â.

R. Dsolinſch.

Druweenâ, 1932. g. 31. julijâ, Tirſeeſchu ſaeefchanas namâ notika behrnu ſwehtfi, kuruſ jo ruhpiġi ſagatawojuſi mahſu komiteja. Râ weefi peedalâs weetejaiſ mahz. Bekerâ lġs un zentra waldeſ pahſtahwiſ R. Dsolinſch, Jo daili bija behrnu preefſchnefumi un uſwedumi brihwâ dabâ Tirſeeſchu ſaeefchanas nama dahſfâ, kaſ maſoſ ga-wilneefuſ ſaiſtija lihdf wehlam laikam.

Zefwaineſ Kraufku nodalaſ Kaln-Weheru ſaeefchanas namâ notika Mahteſ peeminaſ deena 1932. g. 4. ſeptembri. Râ weefe peedalâs teol. kand. Eline Dsolinſch. Sarihtojumſ ſawilnoja un modinaja ſirdiſ ſaiſit mihleſtibâſ ſaulſtaruſ tagabejâ gruh-tajâ laiſâ.

Gada pahſſkâtſ par 1932. g. darbibu Blomeſ nodalâ. Notureti pawifam gada laiſâ 11 deewtalpojumi, kuruſ wadijuſchi weetejee luhgſch. n. topeji: P. Sakiſ un P. Strahliſ. Bef wineem, ka zeemini ir wairaf reiſeſ peedalijuſcheeſ: ptahwefſt R. Kundſinſch, mahz. Kronbergſ, ſkol. E. Medniſ, teol. ſtud. Zimbiniſch, ſlud. Ed. Wikeliſ. Deewtalpo-

jumi wairaf reiſeſ ir ſuplinati peedaloteeſ Blomeſ aiſſargu orkeſtrim un Blomeſ naz. jaunatneſ forim ſkol. E. Medna wadibâ.

Nodalâ 1932. g. bija beedri (weizinataji) kopâ 21, nodalaſ preefſchneefſ P. Sakiſ Blomeſ pag. „Pahnos“ un nod. rakſtu wedejeſ P. Strahliſ Blomeſ pag. „Pauroſ“.

Gada ſahtumâ nodalaſ kaſe bija naudaſ Lſ 15.—, proz. gada laiſâ pee-nahza klaht, kâ atlikumſ no dfeefmu lap. Lſ 27,55, wiſſ eenahumſ kopâ Lſ 42,56, gada iſdotſ par dfeefmu lap. druku Lſ 12,50 un par ſwezem wafaru deewtalpojumuſ Lſ 6,55, wiſi iſdewumi kopâ Lſ 19,05. Atleef uſ 1933. g. tihſ atlikumſ Lſ 23,51.

Nodalaſ waditaji un luhgſch. nama topeji iſſata ſirſnigu paldeeſ wiſeem zeemineem, forim un orkeſtrim un wiſeem, kaſ tur mihtu ſcho ſentehwu ſwehtnizu, winu puſſkojuſchi un poſuſchi deewtalpojumuſ reiſeſ — Deeweſ lai uſtur muhſ wiſuſ ſtiprâ weenibâ ari uſ preefſchu un lai dod ſpehku darbâ!

Rob. Behrſinſch.

Waj Wezâ Deriba ir Deewa wahrds?

Rigâ paſtahw beedriba: „Ezigo ap-weeniba“, furâ nem dalibu gandrihſ wiſaſ kriſtigâſ konſeſijâſ, iſnemot Româſkatofu. Beedriba radijuſi doma, ka wiſâm kriſtigâm konſeſijâm brahſliġi jazihnâſ pret beſdeewibu. Beedriba allaſch ſarihtu deewtalpojumuſ, kuroſ ar runâm peedalâſ daſchadu tiſibu pahſtahwi. Weeſſ tahdſ deewtalpojumuſ, kopâ ar diſputu par Wezâſ Deribaſ noſihmi, notika 20. febr. Rigâſ leelâſ Gildâſ ſahlê. Klauſitajeem pah-pildbitâſ ſahleſ preefſchâ diſputiſ aiſwiltâſ wairaf kâ iſchetraſ ſtundaſ. Ur plaſcheem, diſi pahrdomateem referateem uſſtahjâſ

metodiſtu ſuperintendentſ Timberſ, bay-tiſtu peſtiſchanaſ templa preefſchneefſ Fetlerſ, Tornaſalna mahz. Virgelis. Lee-lakaſ runaſ wehl tureja mahzitaji Terinſch, Bergſ, Dr. Sanders, Schkobe, Redinſ un ziti. No ſkolotaju ſaimes runaja Rob. Behrſinſch, Dsolinſch u. t. t. Wiſi runataji, iſnemot Dr. Sanderu, atſina un nepahſprotami peerahdija, ka ari Wezâ Deriba ir Deewa wahrds, neluhkojot uſ daſcheem judu nazionalâſ dabâſ peejaufumeem. Miſſigâ ſſaitâ ſapulzeitâ publika pazilatâ gara ſtahwofli ſchirâſ pulſſten 12 naſti.

Djeefmas deewfalpojumeent.

Jesús zeeſchanas peeminot.

1.

Meld.: Ras Deewam debefis leet waldit.

1. Naw meera man, fur winsch naw flahstu, Naw laimes, fur winsch garâm eet. Schis semes roses weldsè prahstu, Bet dwehſelei tâs welti seed, Tai laime, preeks un tehwijsa Tif Kristus frusta paehnâ.

2. Pee swehtâ frusta qalwu speeschu, Uf augſchu azis pazelas: Ai, zif tas mas, fo es ſche zeeſchu, Af, zif tas daudſ, fo zeetis tas. Ram ſeraſimi ſlawu dseed, Pa tumſcho nahwes leju eet.

3. Ja ſirds ſcho Kristus prahstu wehro, Tad ſalbas juhſmas dwehſlê pluhſt. Winsch frustu nes, winsch zeeſch un ſehro. Lai mani af'ru ſtrauti ſchuhſt, Lai meers naht manai dwehſelei, Winsch ſawas dahrgâs af'nis lej.

4. Ras iſteift ſpehj ſcho mihleſtibu, Ras winas dſelmes iſſmelt prot? Tif weenu ſinu: pateizibu Tew gribu muhſchu muhſcham dot. Pihſf kapmalai lai djeefma ſfan: Zif leels, zif dahrgâs, zif mihlſch tu man.
R. B.

2.

Meld.: Dwehſle lihkimojees arweenu.

1. Ras tur zeeſch pee frusta ſtaba, To par wiſu mihloſchu! Semes leetas, grehku daba, Jumſ wairs weetas nedoſchu. Juhſu preeks no Deewa naw, Juhſu nams uf ſmiltim ſtahw. Ras tur frusta zeeſch, to weenu Sirdi flehgſchu naft' un deenu.

2. Ras tur frusta zeeſch, to ſwehti Wiſu muhſchu mihloſchu. Paſaulei gan ſmaidi lehti, Smej ta manu tizibu. Mana nama pamati Kristus nahwê eerakti. Ras tur frusta zeeſch, to weenu Sirdi flehgſchu naft' un deenu.

3. Ras tur frusta zeeſch, to ſchriſti Wiſu muhſchu mihloſchu. Sirds, waj tu to nepaſiſti, Ras nes tawu gruhumu? Ja tu Kriſtu ſtumbini, Tu to frusta kaldini. Ras tur frusta zeeſch, to weenu Sirdi flehgſchu naft' un deenu.

4. Ras tur frusta zeeſch, ta pehdâs Mihleſtibâ ſtaigaſchu. Ruhpês, raifês, ſahpês, behdâs Wina rotu tureſchu. Jr kad laime ſels un plauks, Kristus buhs mans weenigs draugs. Ras tur frusta zeeſch, to weenu Sirdi flehgſchu naft' un deenu.

5. Ras tur frusta zeeſch, tam weenam Nahwes ſtundâ uſtiju. Un aif kapa tumſchâm ſeenâm Jaunu rihtu ſagaidu. Preti nahſ man Deewa Jehrs, Pilns buhs manas laimes mehrs. Ras tur frusta zeeſch, to weenu Mihloſchu es naft' un deenu!

Tult. R. B.

3.

Meld.: Labu deenu, meeru, weſelibu.

1. Weenu leetu ilgodamees guhſtu, Weenu dwehſles baribu, Kaut ir ſeme, pati debefis ſuſtu, Swehtlaimigs to ſanemu; Sirdi flehſu wiſru ſahpês grauſto, Tehwa atſtahto un kauſchu ſchauſto. Wiſru, fas tur Golgatâ Ruhgto malku tukſchoja.

2. Kaut winsch muhſcham man preeſch azim buhtu, Râ winsch, klufſ un nobahlis, Staigaia pa nahwes zelu gruhstu, Lehja dahrgâs aſinis, Râ winsch ſlahpdamâs no-deweju walgâ Manu dwehſeli ſew luhdja algâ, Un fa es ar atpeſtits, Kad winsch teiza: peepildits!

3. Mihlais Jesu, leez, lai apdomaju Sawu leelo laipnibu, Tu jau, kad wehl tumſas zelu gahju, Zeetes ar man' nabagu, Tu jau mahjup ſauzi ſawu jehru, Pirms wehl luhgdams Sawu roku kehru, Un zaur ſawu zeeſchanu Glahbi mani ſuduſchu. Pehz A. Knappa, tult. R. B.

4.

Meld. Sel neaſtſahj.

1. Tu droſchums mans! Uf tewi azis zeku, No tawas dſidrâs atas ſpehstu ſmeku. Lai ſpehti ſuhd, lai atſkan kapu ſwans, Tu droſchums mans, Tu droſchums mans!

2. Tu droſchums mans, Kad trako behdu juhra. Kad aſaras rit ſemes gaitâ ſuhrà. Man ſawu ſiſli paſneedſ Labais Gans, Tu droſchums mans, Tu droſchums mans!

3. Tu droſchums mans, Kad ſaule miglâ tihta, Kad baigâ nakti neſagaidu rihtia. Rliht tawu azu kwehlê tumſchais twans, Tu droſchums mans, Tu droſchums mans!

R. B.

